

Exodus

Lekció: Róm. 10.4-17

Textus: Ex. 18.1-12

2006. okt. 22.

Gazdagrét

Jetró hite

Jetró, Midján népének papja, Mózes apósa meglátogatja Isten emberét, aki a pusztában vezeti Izraelt. Magával viszi Mózes feleségét és két fiát is, akik ki tudja mióta nem találkoztak a család fejével. A nagycsaládos találkozóánál azonban sokkal több történik itt. Először lehetünk tanúi annak, hogy egy idegen néphez tartozó személy hogyan osztozik Isten népének hitében. A történet végén Jetró, Midján papja áldozatot mutat be Izrael Istenének. Vajon mi indítja Jetrót arra, hogy meglátogassa az Egyiptomból kiszabadított népet, Isten szabadításának közösségét? Mit tesz vagy mond Mózes ebben a helyzetben? Milyen folyamatok játszanak le Jetróban?

Soha ne veszítsük szem elől, hogy Isten mindig azért választott ki és választ ki, valamint hív el egyeseket és közösségeket magának, hogy rajtuk keresztül mások is megismerjék őt. Izrael szabadulása Egyiptomból nem csak Izraelért való. Azért teszi ezt, hogy hirdessék nevét az egész földön (2Móz. 9.16). Amint a Heidelbergi Káté fogalmazza, Isten Fia a világ kezdetétől fogva annak végéig Igéje és Szentlelke által magának egy kiválasztott gyülekezetet, közösséget gyűjt egybe. Létezik egy sokszor láthatatlan, titokzatos, de nagyon valóságos kívülről belültre tartó mozgás Isten népében. Ő ma is embereket szólít meg, hív el, és von be az őt magasztalók közösségébe. Ez történik közöttünk is, velünk is, itt is és most is. Vannak, akik régebben, vannak, akik a közelmúltban járták be Jetró útját. Vannak, akik magukra ismernek az út egy-egy szakaszán. Jöjjetek hát, a ma olvasottak alapján tekintsünk bele abba, hogyan jut Jetró addig, hogy nyilvános hitvallást tegyen, majd Izraellel együtt áldozzon az Úrnak!

I. Az előzmények

Jetró „meghallotta mindazt, amit Isten tett Mózesel és népével, Izraellel...” Mindent megelőző Isten tette, Isten szabadítása. Jetrónak azért volt mit meghallania, mert Isten nem néma és nem béna. Az Úr kihozta Izraelt Egyiptomból, és ennek híre ment. Hallják és beszélnek a népek, hogyan sikerült a nyomorult kis Izraelnek nemcsak megszabadulnia a rabszolgaságból, hanem döntő csapást mérni a fáraóra és a kor szuperhadseregére. Mindenki arról beszél, hogy Izrael szabad lett, az egyiptomiak pedig belevesztek a Vörös-tengerbe. Izrael Istenének neve – Jahve, az Úr – ismertté lett a népek között. A hír eljut Jetróhoz is.

Nem azt hallja, hogy Mózes és Izrael felépítik a szent sátort és mindenkit meghívják az istentiszteletra. Nem az ragadja meg, hogy generációkkal korábban Ábrahám engedelmességet tett az Úr hívó szavának, és erre emlékezve Mózes és Izrael emlékünnepet tart. Nem azért indul el Mózeshez, mert érdeklődik a szociális programjaik iránt. Hanem azért, mert szabadulás történetet hallott. Mert valami olyanról értesült, ami nem szokott történni. Mert megérezte, hogy ha Izrael kijött Egyiptomból, ha megtörtént a lehetetlen, akkor ott valaki olyan Istennek kellett cselekednie, akit ő is ismerni akar. Igen, bizonyosan lehet magyarázni Jetró útját azzal is, hogy családfőként kötelességének érezte, hogy Mózes viszontláthassa az övéit. De biztos vagyok benne, hogy egyéb indokai is voltak: „Mi igaz abból, amit hallottam? Szeretném látni a kiszabadított népet, ezt az új közösséget, amely Isten közbeavatkozása következtében él. Saját szememmel akarok meggyőződni az igazságról...”

„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.” – írja Pál apostol a Római gyülekezetnek. Jetró hallott Isten tetteiről. Nem bizonyosság ez még, nem megérlett hit, de arra elég, hogy elinduljon. Nem az, amit „üdvözítő hitnek” nevezünk, de mégis egyfajta hit, amely keresésre készlet.

Vajon hol és hogyan történik ez ma? Kik indulnak el Isten népét megismerni, az egyházzal közösséget keresni? Hol hangzanak – ha egyáltalán hangzanak - szabadítástörténetek, olyan

bizonyágtételek, amelyek Jézus Krisztus életet megváltoztató, szabadító munkájáról szólnak? Milyen hírek terjednek, milyen kép formálódik társadalmunkban Isten népéről, az egyházzal, a szabadulás közösségéről? A legtöbben tudjuk a választ. A kívülállók jelentős része nem olyan híreket hall, nem úgy tekint ránk, az egyházra, mint ami kíváncsivá, vágyódóvá teszi őket. Nem Isten nagy tetteiről hallanak híreket – és ezért nemcsak a hírek gyártói a felelősek. Az egyház ünnepei, hagyományai, kulturális programja, sőt, pénzügyei sokkal nagyobb nyilvánosságot kapnak, mint Isten hatalmas csodái. És, újra mondom, nemcsak a gyakran nem barátságos hírszerkesztők miatt. Hanem az egyház erőtlensége és nyomorúsága miatt. Sokszor nekünk magunknak sincs más hírünk... Éppen ezért kell, hogy a ti hangotok érvényesüljön. Egyéni és közös történetünk, hogy az Úr mi mindent cselekedett velünk és köztünk, eljusson másokhoz. Vállaljuk bátran mindazt, amit az Úr velünk tett! Ha sugárzik rólunk Krisztus szabadításának és feltámadásának valósága, „meghallják” és „eljönnek”. Így indul Jetró Izraelhez, Mózeshez. Isten tette, az erről való hírek meghallása, a döntés, hogy elindul – ezek az előzményei Jetró és Mózes találkozásának.

II. A találkozás

Jetró és Mózes találkozását először Mózes oldaláról tekintjük. Mózes a korabeli szokásokhoz híven minden tiszteletet megad apósának, amit a szövegben négy mozzanat tesz hangsúlyossá: kiment elé, leborult előtte, megcsókolta, és bevezette sátrába. Lehet, hogy a korabeli helyzetet tekintve nem időszerű megállapítani, de mégis meg kell jegyezni: Mózes, Isten népének a vezetője, aki által az egyiptomi szabadulás történt, aki botjának felemelésével vizet fakasztott a sziklából, vagy éppen győzelmet imádkozott a háborúban Amálek ellen, figyelmes, tisztelettudó, normális emberként cselekszik. Nem küldi ki maga helyett szószólóját, Áront, nem hivatkozik elfoglaltságaira, nem várakoztatja meg apósát. Se nem büszke, gögös, öntelt, se nem passzív, közömbös. Készséges, tisztelettudó, előzékeny, vendégszerető. Ez a hozzáállás elengedhetetlen ahhoz, hogy Jetró, aki hallott Isten nagy tetteiről, továbbra is nyitott és vágyódó maradjon. Hiszen aki Istent keresi egy közösségben, az nagyon érzékeny a közösség tagjainak hozzáállására, lelkiségére, emberi vonásaira.

Ennél azonban sokkal fontosabb, amit így olvasunk: *„Mózes elbeszélte apósának mindazt, amit az Úr a fáraóval és Egyiptommal cselekedett Izraelért; mindazt a sok gyötrelmet is, ami útközben érte őket, de azt is, hogyan mentette meg őket az Úr.”* Ezek a sorok alkotják az egész szakasz szívet. Mózes elbeszéli, más fordításban „hirdeti” mindazt, amit Isten tett, jó hírt hirdet. Később így szólít fel ugyanerre a zsoltáros: *„Énekeljétek az Úrnak, áldjátok nevét, hirdessétek szabadítását minden nap! Beszéljétek el dicsőségét a nemzeteknek, csodáit minden népnek!”* (Zsolt. 96.2-3). Mózes „elbeszélése” a sátorban nem más, mint Isten nagy tetteinek hirdetése, bizonyágtétel az Úr szabadításáról. Jetrónak korábban is fülébe jutott a hír, de most személyesen Mózestől hallja, Mózes hirdeti neki az Isten uralkodásáról és győzelméről szóló örömhírt.

Figyeljük meg, hogy Mózes az Úrról beszél, és nem önmagáról. Mindvégig Isten szabadító tette marad a középpontban, és nem Mózes cselekedetei. Valamint azt is szükséges megállapítanunk, hogy nem csak szabadulásról, de gyötrelmről is szó esik. Isten népének, Izrael gyülekezetének élete nem győzelemről győzelemre menetelés, hanem olyan úton lételem, követés, amelyben a megfáradás, a megrohadás, sőt, az elesés is benne foglaltatik. Az a közösség, amely valóban meggyőződött arról, hogy Istennek köszönheti életét, szabadságát, és az Úr hordozza őt, képes a gyötrelmek beismerésére akkor is, amikor az Úr hatalmas tetteit hirdeti. Aki a maga nagyságát beszéli el, el kell hogy hallgassa saját gyengeségeit és kudarcait. Aki az Urat kívánja megdicsőíteni, még gyengeségei bevallásán keresztül is az Úr hűségét és kegyelmét éneklje. Márpedig aki hallott az Úr hatalmas tetteiről, és elindult, hogy megismerje őt, nem ránk kíváncsi. Isten népének, mindannyiunknak, meg kell tanulnunk úgy „elbeszélni”, azaz hirdetni az Úr Jézus Krisztus szabadítását, hogy ebben őszinték és hitelesek legyünk.

A történet figyelme visszatér Jetróra ezen a ponton. Mózes bizonyágot tett, Jetró már nem csak távoli hírekből, hanem közvetlen közlőre hallott arról, hogyan mentette meg Isten Izraelt Egyiptom hatalmából. Ott ül annak sátrában, aki a leghitelesebben bizonyágot tehet neki az Úrról. Mi

lesz Mózes apósának, Midján papjának a válasza? Mi történik benne a jó hír (evangélium!) meghirdetése nyomán?

„*És örült Jetró...*” Szívében örömmel párosult Mózes szava. Hallgatta, és közben megmelegedett a szíve (Vö. Lk. 24. 32). Más szóval részese lett Mózes hitének: Izrael szabadulása valóban az Úr munkája. Nem kételkedett, nem fordult el a történetektől ellenségesen, vagy irigyen, nem maradt közömbös. Az érzelmi azonosulás egy döntő lépés abban a folyamatban, amelyben valaki kívülről Isten népébe befelé tart, azonosul Isten népének hitével, és maga is hitvallást tesz.

Jetró azonban nemcsak örült, hanem meg is szólalt: „*Áldott az Úr, aki megmentett benneteket az egyiptomiak és a fáraó kezéből, aki megmentette a népet Egyiptom hatalmából.*” Figyeljük meg, hogy Midján papja éppen ugyanúgy fogalmazza meg az eseményeket ebben az imádságban, amint azt Mózes is teszi. Szavai Mózes szavai, hite Mózes hite. És ezzel együtt kimondja azokat a szavakat, amelyek végérvényessé és egyértelművé teszik az Úr, Izrael Istene iránti elkötelezettségét: „*Most már tudom, hogy nagyobb az Úr minden istennél...*” Jetró maga is megvallja a szabadulás közösségének hitét.

„*Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz.*” Pál apostol sorai világosan mutatnak rá arra, ami Jetróban lejátszódott. Hallgatta Isten szabadításának jó hírét (Mózes „elbeszélése”), szívvel hitt ebben („örült”), valamint szájával vallást tett („Most már tudom...”). Jetró egy korai példája annak, ahogy valaki Isten népének a tagjává lesz, újszövetségi kifejezéssel üdvözül.

Aki hitvallást tett, az részesedik is a szabadulás közösségének istentiszteletében: „*Jetró azután égőáldozatot és véresáldozatot vitt Istennek. Áron pedig és Izrael vénei bementek Mózes apósához, hogy együtt egyenek vele Isten színe előtt.*” Az idegen Jetró, Midján papja, Izrael véneivel együtt áldoz az úrnak. Immár nemcsak a családi kapcsolat fűzi Jetrót Isten népéhez, de nemrég megnyert hite alapján is osztozik Isten magasztalásában és Izrael közösségében. Mózes bizonyágtétele nyomán Isten népe egy újabb személlyel gyarapodott.

Érdeklődéstől, kíváncsiságtól a gyülekezet úrvacsorázó közösségéig. Ez az az út, amelyet ilyen vagy olyan formában mindannyian bejártunk, vagy amelyen most is tartunk. Akik hallottak Isten dolgairól, tartsanak ki az Ige hallgatása mellett. Akik szívében örömmel és hittel párosul Krisztus beszéde, vegyék a bátorságot hitük megvallásához, kimondásához – először talán csak egy imádságban, majd valakivel megosztva, nyilvánosan is. Akik vallást tettek hitükről, készüljenek az Úr Jézus Krisztussal és az ő népével való szent közösségre, az Isten színe előtt történő úrvacsorára. Akik az úrvacsorával rendszeresen élnek, erősödjenek meg és kötelezzék el magukat arra, hogy a szabadulás történetének elbeszélése, hirdetése ne szűnjön meg, hanem minél hitelesebben, világosabban és erősebben szóljon ebben az országban! ÁMEN!